

Universitätsbibliothek Paderborn

Reverendissimi Ac Illustrissimi D.D. Antonii Godeau Episcopi Venciensis Viri Celeberrimi Theologia Moralis

Ex Purissimis Sacrae Scripturae, Patrum Ac Conciliorum Fontibus Derivata,
Notis Theologicis Illustrata, Duasque In Partes Divisa

Complectens Tractatus I. De Fontibus Doctrinae moralis. II. De praecipuis
ejusdem Fundamentis. III. De Peccatis. IV. De Legibus. V. De summario
dilectionis Praecepto. VI. De primo decalogi Praecepto. VII. De secundi
decalogi Praecepto

Godeau, Antoine

Augustae Vindelicorum, 1774

Caput I. Peccati natio, & conditiones exponuntur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53562](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53562)

TRACTATUS III.

DE
PECCATIS IN GENERE
ET IN SPECIE.

SECTIO I.

DE
PECCATIS IN GENERE.

CAPUT I.

Peccati notio, & conditiones exponuntur.

Plures peccati definitiones Sanctus Augustinus affert. *Peccatum, inquit, est voluntas retinendi vel consequendi id quod iustitia vetat, & unde liberum sit abstinere. Peccare nihil est aliud, quam neglectis æternis temporalia sectari. Peccatum est hominis inordinatio & perversitas, idest a præstantiore conditore aversio, & ad condita inferiora conversio, Peccatum est legis transgressio. Verum definitiones istæ omnes hæc, quæ principalis est, comprehenduntur: Peccatum est dictum, vel factum, aut concupitum contra legem æternam (lib. 2. contra Faustum c. 27.). Non ait contra legem Dei, aut contra rationem, sed contra legem æternam, quæ est Dei ipse ratio, ut jam docuimus: quo*

leges omnes continentur, five naturalis, five positiva a Deo tradita, five humana, tunc enim istæ vim legis habent, cum ad legem æternam referuntur, illique sunt conformes. Lex ista æterna præcipit, ut homo ad Deum pergat, & in Deo delectetur, non in seipso, aliave creatura. Definitio, quæ in Scholis communiter traditur, in idem redit. Peccatum est, inquiunt Doctores, a Deo aversio, & conversio ad creaturam; Deus enim tantum, aut creatura amari possunt: quo autem creaturæ plus minusve adhæremus, magis, aut minus peccamus. Hæc lex æterna, ordinem servari jubens, & perturbari vetans, Christianos compellit ad parendum Ecclesiæ legitimorumque Superiorum præceptis, quæ dum violantur, peccatur.

Nullum existit peccatum, quin sit voluntarium (a). *Usque adeo*, (inquit Sanctus Augustinus

nus

(a) Voluntarii notionem (sicut multas alias) Author ex Theologia, & Ethica naturali hausit. Philosophis ille actus est *voluntarius*, qui procedit a principio intrinseco cum cognitione finis. Quodsi talem actum indifferentia iudicii ex parte intellectus præcessit, actus nædum voluntarius; sed & liber erit. *Indifferentia* iudicii illum actum præcessisse reputatur, cujus objectum ceu bonum particulare, ac imperfectionibus mixtum, adeoque absolute vel amore vel odio dignum voluntati intellectus proposuit, aut saltem proponere potuisset; si vero objectum ceu universale, ac purum bonum, nullis imperfectionibus conspersum voluntati fuerit præsentatum, voluntas non libere, sed necessario in illud ruet.

M 2

Unde

nus lib. 3. de lib. arbitr. c. 18. & de vera Relig. c. 14.) peccatum voluntarium malum est, ut nullo modo sit peccatum, si non sit voluntarium. Igitur post primum Adæ peccatum liberum arbitrium in homine mansit, viribus licet attenuatum & inclinatum, ut Tridentinum Concilium loquitur post secundum Arausicanum. Quamobrem idem sanctus Doctor ait, a se traditam definitionem peccati, unde liberum sit abstinere, proprie loquendo ad primum dumtaxat peccatum pertinere ab Adamo commissum, cujus sana prorsus erat voluntas, non ad posteriorum illius peccata, quorum voluntas sibi in se ipsi relicta corrupta est, & concupiscentiæ subiecta, & quæ non solum peccata sunt, sed etiam pœna peccati. *Ista definitio, (inquit Augustinus lib. 1. oper. imperf. c. 104.) peccati ejus est, quod peccatum tantummodo est, non quod etiam pœna peccati.* Quare juxta Augustinum non est necesse, ut hominis voluntas ita sit libera, quemadmodum erat in Adam. In illo enim nullis concupiscentiæ motibus ad malum urgebatur; fiebant tunc omnia per illam, nihil

Unde voluntarium in liberum & necessarium communiter dispescitur; non hoc, sed illud ad peccandum vel merendum sufficit. Urbanus VIII. id clare docuit, dum anno 1641. hanc numero tertiam in Jansenio damnavit propositionem: *Ad merendum, & demerendum in statu nature lapsæ non requiritur in homine libertas a necessitate; sed sufficit libertas a coactione. i. e. nuda voluntarietas necessaria.*

Alias actus voluntarii, & liberi divisiones apud obvium Authorem Scholasticum invenies.

nihil propter illam; poterat tunc ad Deum tolli, atque in illum veluti finem suum ferri pulcherrimis & liberrimis pennis. At in ejus filiis concupiscentiæ & peccati jugo subjacet voluntas, ut queritur Apostolus: *Viduo aliam legem captivantem me in lege peccati (Rom. 7.): sine medicinali Jesu Christi gratia concupiscentiæ tantum servit, & in creaturas, atque in omne peccatum fertur. Attamen cum peccant homines concupiscentiam sectantes, illique morem gerentes, libere peccant; peccant enim propter peccandi voluptatem, a qua abstinere possent, si vellent. Liberum arbitrium (inquit sanctus Augustinus lib. 1. ad Bonif.), usque adeo in peccatore non perit, ut per illud peccent maxime omnes, qui cum delectatione peccati peccant. Porro adest libertas, ubi actionis causa est voluptas. Hæc vero voluntas abstinendi a peccato, non ab homine, sed a Deo proficiscitur, qui pro libitu suo illam impartitur. Sed hanc quoque, (ait Augustinus lib. 2. Retract. cap. 1.), ad bene vivendum de super accipimus potestatem, cum præparatur voluntas a Domino. Semper in nobis voluntas est libera, sed non semper bona.*

Nunc, (inquit Augustinus de Nat. & grat. c. 43.), de illo agitur, quem semivivum latrones reliquerunt, qui gravibus saucius, confossusque vulneribus non ita potest ad justitiæ culmen ascendere, sicut potuit inde descendere; nisi prius a pio Samaritano sanetur.

Quatuor sunt potentie animæ, (ait S. Thomas I. 2. quæst. 85. art. 3.), quæ ut virtutum ita

Et vitiorum subiecta esse possunt, pro quarum debito ordine per peccatum destitutarum, (quæ destitutio vulneratio naturæ dicitur) numero quatuor naturæ vulnera, ignorantia in intellectu, malitia in voluntate, infirmitas in irascibili, Et concupiscentia in concupiscibili, convenienter enumerantur.

Ad bene agendum gratia modo egemus, que nos sanet & roboret, ad male vero agendum integra in voluntate mansit libertas. Id docet Apostolus inquit: *Cum servi essetis peccati, liberi fuistis iustitiæ. Nunc vero liberati a peccato, servi autem facti Deo, habetis fructum vestrum in^o sanctificationem (Rom. 6.).* Hæc ad male agendum libertas est vera servitus, quem admodum iustitiæ servitus est vera libertas. Sanctum Augustinum Pelagiani accusabant, quasi Manichæorum renovaret errorem, & voluntatem substantialiter malam esse doceret; quia constanter & invariabiliter docebat, post Adæ peccatum sine Jesu Christi gratia non posse in homine liberum arbitrium bonum agere. Illis responderet, hominem, cui bona creatura est, sed mutabilis, in deterius propria voluntate esse mutarum; hinc ejus natura vitiata & corrupta serva facta est, non alterius substantiæ, ut blasphemabant Manichæi, sed peccati sui. *Qui facit peccatum, (inquit Dei Filius Joan. 8.), servus est peccati. A quo quis superatus est, hujus Et servus est (2. Petr. 2.).* Petri Apostoli, ait sanctus Augustinus, est ista sententia, quæ cum vera sit, qualis, quæso, potest esse servi addicti libertas, nisi
quam

quando cum peccare delectat? Liberaliter enim servit, qui domini sui voluntatem libenter facit, ac per hoc ad peccandum liber est, qui peccati servus est. Unde ad juste faciendum liber non erit, nisi a peccato liberatus, esse justitiæ cæperit servus. Hanc vero libertatem sola gratia largitur: Quod antequam fieri in homine incipiat, quomodo quis de libero arbitrio in bono opere gloriatur? Duo igitur extrema in hac materia sunt vitanda: primum, ne libero arbitrio nimium tribuatur, quæ est Pelagianorum hæresis; aliud, ne nimium vis ejus imminuatur; quæ Lutheranorum & Calvinistarum hæresis est. Inter utrumque catholica graditur Ecclesia, mediumque tenet; ubi veritas consistit. Ipsa confitetur hominem in peccati statu, in quo modo nascitur, semper liberum esse; sed hanc libertatem peccato esse sauciatam; nec posse sine Christi gratia bonum agere; in malum pronum esse, nec sine Liberatoris sui auxilio posse peccatum vincere, licet liberrime peccet.

CAPUT II.

Peccati divisio traditur.

Varie peccatum dividitur juxta varia objecta, quæ respicit, & a quibus opera specificantur. Peccatum aliud spirituale est, & aliud carnale; creatura enim, ad quam convertimur, & qua peccando frui desideramus, aut sensibus, aut mente attingi potest. Si primo modo ad eam convertimur, ista sunt peccata carnalia; si secundo modo, spiritualia. Cum hæc neque tam manifesta sint, neque tantam afferant infamiam, ple-